

גבעת-חיים

עלון כנימי

הקיבוץ המאוחד

מס' 1013

יום ר' י"ז באלול תשל"ג
14 בספטמבר 1973

תוצאות הבחירות לוועידת ההסתדרות בג"מ

477	הצביעו
5	פסולים
472	כשרים
<hr/>	
455	אמה
5	חל-טעם
7	ל"ע
1	ר' (רק"ח)
1	ק'נ(מוקד-מק'י חכלת-אדם)
3	ז (הפנתרים השחורים)

באספה

באסיפה הקרובה יימשך הדיון בחופשות הממשוכות.

הדיון באסיפה האחרונה נפתח על ידי אורי יזהר שהעלה את הצעת החקנון שפורסם ביומן והסביר כמה מסעיפיו. להלן חמצית מפרוטוקול הדיון כהכנה להמשכו.

אשר צפרינ: מציע שהאסיפה לא תחליט על חקנון. האסיפה צריכה להתיחס לנושא ולהחזיר לעיבוד מחדש במועצת החברה. לאחר מכן זה יבוא שוב לדיון באסיפה. מציע לא לקבוע חקנון י"א נוהל קבלת החלטות בנושא החופשות.

ירבל נהרי: החקנון נחוץ. יש מספר רב של פניות וצריך לקבוע דרך אחידה לטיפול. החקנון מונע הפגעות של חבר שיכולה להיות כאשר ההתייחסות היא אישית בלבד. בחקנון המוצע חסר העיקר: התייחסות לעובדה שלאחרונה רבו מאד הפניות לחופשה מצד בניינים צעירים. הן קשורות בנסיעה לחו"ל או נסיון לחיות בצורת חיים אחרת. במעין-צבני יש זכות מוכרת לכל בן לשנה חופש. אין שם דיון על עצם הזכות, אלא על מועד הנסיעה. אני מתנגד לקביעה שרווקות מגיל 25 ומעלה הופכות לבעיה.

איתן קליש: החופשה הממושכת היא זכות של כל חבר. הנושא בעולם הוא נייד ויש רצון להתנסות בצורת חיים אחרת. מי שיוצא לחופשה יחזור חבר קיבוץ טוב יותר.

גלעד אריאלי: המזכירות אינה צריכה להחליט בעניינים אישיים. שם יושבים ממלאי תפקידים בעיות אישיות יש להביא לוועדת חברים. זאת צריכה לראות את החופשה בחיוב. כל מקרה צריך לבוא לאישור באסיפה.

סולל אלדר: אל בקשה חופשה יש להתייחס כנובעת מבעיה אישית. כאן דובר על החבר ולא על המשק כמשק, על יכולתו לקיים את עצמו. לגייטימציה של חופשה בנוסח "כל מי שרוצה יכול לצאת" עלולה להביא לתוצאות חמורות. אני מתנגד להצעת גלעד להוציא את נושא החופשות מרשות המזכירות. אם וועדת החברים צריכה לאשר חופשות היא צריכה גם לאייש את מקומות העבודה, לחת פחרון לבעיות המשק. מי שנותן תשובה לחבר המבקש לצאת צריך לחת תשובה גם לחבר הנשאר.

תרצה: החופשות מיועדות בעיקר עבור בניינים צעירים החוזרים מן הצבא. עליהם אין להסיל כינתיים את האחריות למשק. צודק שיחננו את השנתון ואחר כך עוד שנה במשק ורק אחרי זה החופשה. זה סביר. אבל לאחר מכן אינני סבורה שרושה סיבה מיוחדת ליציאה לחופשה. הנוהג בעולם הוא שנוער, עד גיל מסויים, חופשי מעול.

אריה דוד: הרקע לדיונים שהיו במועצת החברה היה הרצון של צעירים רבים לצאת לחופשה. אין זאת אומרת שצריכה להוצר אוריה שמוכרחים לנסוע, יש לאפשר למשק לבקר את הנסיעות לחופשה. הצעת מועצת החברה היא שגם משפחות יוכלו לצאת כמו יחידים.

גדעון מגל: אני מתנגד לסעיף של התקנון האומר שחופשה ממושכת אינה חלק אורגני של החיים בקיבוץ. יוצאים לחופשה בגלל בעיות אישיות. אלה הן חלק אורגני מהחיים שלנו. במעין-צבי מחליטה על מתן חופשות ועדת החברים ולא המזכירות. העברת הטיפול בנושא לועדת החברים ישחרר את המזכירות מעול וישפר את הטיפול. היוצאים לחופשה חוזרים אחר כך שלמים יותר לקיבוץ.

אורי יזהר: בתנועה הקיבוצית מתהלכות הרבה אגדות על מעיין-צבי. אני רוצה למסור אינפורמציה שקיבלתי שחבר שלהם שמעורה בעניינים. אין שם זכות לכל אחד לצאת לחופשה. הם ליברלים, אבל רק כלפי מועמדים. אצלם הבנים מחקבלים אחרי הצבא, כל אחד בזמן שהוא מרגיש עצמו בשל לחברות. כל עוד הבן אינו חבר מתנהגים כלפיו בליברליות, גם שם מאשרים חופשה באסיפה, בהצבעה חשאית. וועדת חברים אינה מחליטה אלא ממליצה (או לא ממליצה) לאסיפה.

גירא מגל: אני מתנגד לדעתו של גלעד על המזכירות. למזכירות חייבת להיות אחריות כוללת אפילו כשהיא מורכבת מבעלי הפקידים בלבד. אם אין לה - צריך להחליף אותה. השוואת הקיבוץ לכל הארץ ולכל העולם מקוממת אותי. אנחנו שונים וזה מחייב אותנו. אני רואה את החופשות אחרת מחברים אחרים. הן נובעות מחוסר הזדהות עם המשק. אנחנו עובדים עם עבודה שכירה מוסוית וזה מאפשר את החופשות. במעין-צבי יש יותר מ-50% עבודה שכירה. לכן זו לא דוגמה עבורנו. נוצרת כאן אוריה שמי שאינו יוצא לחופשה נראה כטיפש. יחכן ולמשק כדאי יותר לתת לבן את הוצאות הנסיעה ולקצר את החופשה מאשר לתת שנה שלמה.

לילי קליין: הייתי רוצה לקבל את דבריו של גירא אבל אינני יכולה. בעין-חרוד היה פעם נוהג שכל בן יוצא לאחר סיום י"ב כיתות לשנת חיים בחוץ. לקחו בחשבון שצריכה להיות אחנחחא יין בית-הספר והחיים בקיבוץ. אחר כך היה גיוס לפלמ"ח ולצה"ל וזה נגמר. יש רצון לצאת לחקופה מסוימת מחברה סגורה. כנראה שזה דרוש להרבה אנשים. יש נסיון טוב עם אלה שהתמדרו והיססו ואחר כך חזרו יותר חזקים למשק.

מי שיש לו הצעות בנושא החופשות מתבקש להגישן בכתב לאורי יזהר עד לאסיפה הקרובה.

קואופרטיב - "עמק חפר"

אנסה להאר מעט מהנעשה במחלקה אחת של הקואופרטיב - מחלקת ההובלה, בה אני משמש כרכז עבודה וכן כמה עובדות על מבנה הקואופרטיב בכלל.

הקואופרטיב שלנו בנוי משלושה סקטורים: 1. ענף ההובלה (כולל טרקטורים). 2. מוסך. 3. חנות הדלק. ועל כל אלה הנהלת החשבונות.

מחלקת ההובלה בנויה כך:

מכוניות שלנו: 6 גוררים (סמיטרלר) קלים; 11 גוררים כבדים; 8 משאיות רגילות (כולל חלב ודלק); שלושה מהפכים (הייברים) כבדים; 12 מהפכים קלים; 4 שופלים.

מובילי משנה (נהגים מבחוץ): 2 גוררים קלים; 1 גורר כבד; 15 משאיות רגילות; 3 מהפכים קלים.

הערה: בשיאי עונות (פרי, תפוחי-אדמה, כותנה וכו') אנו נעזרים במובילי משנה וגם במשרדי הובלה זרים, כך שבמוצע אנו נותנים סידור עבודה לכ-70 עד 75 מכוניות מכל הסוגים.

הלקוחות העיקריים שלנו: מסעות וחבורה - 30%; משקים בהעשייה קיבוצית - 25%; "גרונות" (סיבן, קירור, אמבר, אספסת) - 20%. לקוחות שונים קבועים ומזדמנים - 25%.

כמו כל ענף, גם בחבורה השאיפה היא לפיתוח. ישנה תחרות עצומה על קבלת עבודה וביצוע הטוב ומלבד כוח האדם משתדלים ליעל בעזרים טכניים. בחידוש צי הרכב מושם הדגש על קניית רכב כבד (בעל כושר מעמס רב יותר) כמו כן - רכישה עגלות לנשיאת מכולות, שאגב, בעתיד תהיה זו כנראה עיקר שיטת השינוע.

למרות ההתפתחות הטכנית והמאמץ להשיג עבודה מכסימלית אנו מחלבטים רבות בנושא סידור העבודה. החברים הנשלחים מהמשקים ל"עמק חפר", אינם נשלחים רק משום שהם מתאימים לעבודה, חלק נשלח משום שאין מה לעשות אחר במשקן וזה נותן את אותותיו במוקדם או במאוחר. מספר נהגים שאינם מסורים לעבודה, גורמים לחבלות, לסירוב ביצוע עבודות מסוימות ולחוסר יכולת להעלות את יום העבודה לכל הנהגים במידה מספקת. על כך מחלבט הקואופרטיב שנים ועל כך אנו נותנים את הדעת ומנסים להשתלט על מקרים חריגים. זה ההבדל, אגב, בין קואופרטיב קיבוצי לבין הסקטור הפרטי. אצלנו החברים הם העובדים. מצד אחד הם כעין בעלי הבית, ומצד שני גם הפועלים - לעומת הסקטור הפרטי, שם נהג או הפועל חייבים לבצע את העבודה ואם הם בעלי המכונות החפוקה היא מכסימלית. יחד עם זה אני יכול ליידין בסיפוק כי מאז נכנסתי להפקיד עליה הכנסת יום עבודה. נכנסנו לפרוייקט הגשר היבשתי בין אילח לאשדוד בזמן שההובלה הכבדה היתה בשיאה, לכן שמנו גם דגש על ההובלות הללו שהן הרווחיות ביותר.

חנן גפן
("דפיס" - עלון משמר השרון)

על התוקד

יש מקום לשיפורים

אינני יודע מי קבע את התקנים שעל פיהם עובדת המזכירות. ברור לי דבר אחד - במערכת המורכבת שמה-קיבוץ גבעת-חיים המזכירות אינה מחאימה לפונקציה שהיא ממלאת היום ויש לתקן זאת בהקדם.

נבחן את מרכיביה של המזכירות:

1. המזכיר - תפקידו לדאוג לחבר ולחברה. לבעיות אישיות עקרוניות ואירגוניות.
2. רכז המשק - אחראי על ביצוע התוכנית המשקית והענפים השונים.
3. רכז כלכלי - תמחירן. אחראי על ביצוע התוכנית הכלכלית ועל חשביבים ותמחירים.
4. רכז עבודה - אחראי על מערכת העבודה וויסות כוח אדם.
5. גזבר ורכז קניות - דואג להעברת כספים וביצוע הזמנות.
6. נציג מהסגור הדינוכי.

7 ו-8 - חברים בלי חיק, שנבחרו על מנת להשלים ולאזן את אוהו גוף "משקיסטי" דומיננטי הכולט בין חבריה הקבועים של המזכירות.

מהם תפקידיה של המזכירות? מכל בעלי התפקידים המופיעים ברשימה למעלה כולט שתפקידיה לדרון ולהחליט ולחאם ככל אותם דברים השורים במשק, עבודה, כסף ותמחיר, כאשר המזכיר ואיש החינוך מייצגים את וועדות הצריכה והחינוך. האם גוף זה מחאים לדרון ולהחליט בבעיותיו האישיות של החבר והאם לשם כך נבחר? האם שליטתו של בעל תפקיד בכסף מכשירה אותו להחליט על מה יוצא הכסף? ורכז העבודה - האם התפקיד מסמין אותו להחליט אם חבר זכאי לחופשה מיוחדת או לא?

טובת החבר וטובת המשק.

אין זה סוד, המשק מורכב מפרטים ואין שום אפשרות להפריד בין השניים. כי הפרטים מרכיבים את הכלל וכלל החברים הוא הקיבוץ. טובת האחד היא גם טובת השני, כאשר טוב לחבר טוב גם לקיבוץ ולהיפך. אלא שלפעמים יש ניגוד בין השניים. לפעמים עשייה לטובת החבר בפחרון בעייתו הכואבת יוצרי בעיה משקית או כלכלית. פחרון בעייה של חבר יכול לפגוע בחקציב הכללי, יכול להשאיר חלל ריק במקום העבודה ויכול ליצור תקדים ככל פונקציה משקית שאותה מנסה המזכירות לבצע. ברור לכן שהמזכירות אינה יכולה לעסוק בצורה עניינית ובלתי תלויה בבעיה של חבר. המזכירות גם אינה מורכבת בהכרח רק מאנשים בעלי כישורים ביחסי אנוש ורוב חבריה נבחרו על מנת לעסוק בבעיות כלכליות מובהקות. אין החברים חסרי החיק מהווים משקל מספיק שמאפשר החלטה אובייקטיבית בעניינים אישיים. עיסוקה היום של המזכירות בבעיות אישיות גוזל מזמנה לדרון כיעילות בבעיות שלשמן היא קיימת. היות ולא קיים היום גוף שנבחר במיוחד, בגלל כישורי חבריו, למטרה הבלעדית של דיון והחלטות בכל בעיה אישית של הפרט הכווד יש לתקן את המעוות וליצור גוף כזה ובהקדם.

לצורך הגדרתי את הגוף בהצעה אקרא לו: "וועדת חברים".

1. תפקיד הוועדה יהיה לדרון בכל בעיה אישית של החבר.
2. וועדה זו תמנה 10 חברים ביניהם המזכיר.
3. הצעה על צורת בחירת הוועדה ומרכזה תובא על ידי מועצת החברה לאישור האסיפה.
4. הוועדה תתכנס אחת לשבוע למשך כל היום לדרון בבעיות אישיות.
5. כל חבר יוכל להביא כל בעיה הנראית לו כאישית בפני הוועדה.
6. החלטות הוועדה הן המלצות ישירות לאסיפה - מלבד בנושאים שהוועדה הוסמכה על ידי האסיפה להחליט סופית.
7. מועצת החברה תגיש הצעות לסמכויותה בנוגע להחלטות סופיות.
8. סמכותה וחובתה של הוועדה לקבל את כל האינפורמציה בנושאים בהם היא עוסקת, מבעלי תפקידים ומחברים הנוגעים בדבר.
9. בסמכות הוועדה להזמין כל חבר ובעל תפקיד לבירור סיכסוכים וחלוקי דעות.
10. תנתן אפשרות ערעור על החלטותיה לכל הפץ, תוך זמן סביר.

תקוותי היא שוועדה זו, יהיה שמה אשר יהיה, כאשר תבחר תדע לפעול כיעילות ובתכונה ותהיה מכובדת על כולנו ובהחלטותיה ימצא כל חבר את מקומו בקיבוץ מחוקן יותר וטוב יותר.

גלעד אריאלי

טעות דפוס

ברשימתה של קלרה המאירי על ספרה של נעמי פרנקל - "דודי ורעי" נפלה

טעות דפוס מצערת: בשורה 18 למטה צריך להיות: "לעומת זאת הנני סבורה כי..."

(במקום: "לעומת זאת אינני סבורה").

העורך

בעקבות הרשימה הנרגשת באחד היומנים האחרונים של חברה אשר איכפת לה: קראתי וחשבתי שאין היא מחדשת דבר בכך שאיכפת לה ל ש ל ה. המעשה היה בכסא שנלקח ממרפסת חדרה ללא רשות למטרה ישיבה נוחה בהופעה בקיסריה עבור חברה עם גב חולה. בעלת הכסא לא היתה בבית והזמן דחק. אי לכך הכסא נלקח בלי לבקש רשות. זה הסיפור של המעשה. - כל בוקר בדרכי לעבודה פוגשת אני בהרבה כסאות המפוזרים ברחבה מול המועדון ומעליהם מתנוססת הטלויזיה אשר הטל מכסה אותה בלילות והשמש מייבשת אותה בימים. בורא ויינר בהיותו גזבר עשה סקר מקיף, חיפש ומצא וקנה את הטלויזיה הטובה והיקרה עבורנו. והנה מה עולה בגורלה. למי זה איכפת? למה החברים היושבים בכסאות לפני מכשיר הטלויזיה לא יטרחו להכניס אותם למקומם. קילקול הכסאות בטל ובשמש - למה הדבר לא איכפת להם? האם בגלל שאלה כסאות לא שלי ולא שלך אלא שלנו?

כעת לעיקר - לחדר רחיצת הכלים. ביומן בו ראויין יצחק משי על ענייני בנייה נאמר על ידו שהרכבת המכונה מתעכבת בגלל חופשת עובדי "פלכס". נשאלת השאלה - למה ומדוע התחילו להרס קירות, לפרוץ דלתות, לבנות העלות ולהעמיד את המכונה החדשה בלי יכולת להפעילה במשך זמן רב כל כך? והיא הרי עומדת שם נוסף למכונה הישנה וחוסמת את המעברים. הן כל המהומה התחילה עוד הרבה לפני הפלגתו של חנן למרחקים ולזמנים ארוכים - והוא כבר חזר הבייתה. בזמנים המודרניים של עכשיו להרכיב מכונה די קונבנציונלית צריך להמשך חודשים רבים כל כך? ("כל יום הורגים חתיכה חורכי - ונתים") ובינתיים רחיצת הכלים במכונה הישנה הנידחת - זאת ממעט משימה בלתי אפשרית. החדר פרוץ, הכלים נלקחים, נסחבים, פשוט אינם! זה איכפת? ישנם בחברה שלנו כוחות צעירים, מעולים, בעלי מקצוע ממדרגה ראשונה, האם אי אפשר היה להקים צוות (חשיבה) שיקח על עצמו את הפיקוח על הרכבת המכונה על מנת להחיש ולסיים את עבודת ההרכבה בחדר הסייטי הזה, חדר לרחיצת כלים.

לפי הסדר הכרונולוגי אני מגיעה לבעיית התורניות. חשבו, היכננו וגילו שישנם כ-90 חברים שיצאו מעבודת התורניות של שבת. תגליה מרעישה - אבל ידועה. החזרה השבת בימי חול? הצעה לא אוריגינלית, כבר לא חופסת. חברים יצאו מעבודה בתורניות בגלל שאין להם כוח לעבוד כפי שנדרש בתנאים המתאימים. זה הסוד. על מנת לעבוד בחדר האוכל אז, בימים ההם, בחקופת האבן, טרם הגשה עצמית, נחוצות היו ידי מתאגרף חזק כדי לדחוף עגלות עם הגלגלים שאצלי בכל אופן תמיד נסעו "רברס". בתקופה המודרנית של הגשה עצמית נחוצות רגלי שחקן כדורגל כדי לרוץ עם המגשים, כי לעגלות אין מקום. דבר לא השתנה. אין חדש תחת השמש. אי לכך אין להציג דרישות לחברים ששירתו את עצמם ואותנו עשרות בשנים וכעת פשוט אין להם כוח פיזי להתמודד בלולניות הזו הנקראת עבודה בשירותים.

לא מספיק רק לבקר. צריך גם ליעץ. ראשית עצמי למזכירות לסגור את שערי ישיבותיה ביום שישי הקרוב בפני כל בעיות אישיות. סדר היום: דיון רציני וכבוב ראש על בעיות כלליות בגוון:

א. ריכוז וועדת תרבות. חברים, נמאסו עלי המערבונים למיניהם גם בטלויזיה כליל שישי אשר לא על רמה. אני מעדיפה כבר שירה בציבור על הקוקו והסרפן ובלבד להפגש קצת עם חברים מחוץ לשעות העבודה.

ב. אירגון צוותי החזקים לעבודה בחדר האוכל ובמטבח (החגים באים - החגים באים והאורחים באים!).

ג. שיפור פני המחנה. בגלל מקום עבודתי חודרה בתוכי עמוק ההכרה שחובות מצטברים יש לפרוע! חוב גדול חבים לנו לגינות ולראובן עוד מימי היותו רכז עבודה, ועבור ימי חנן המנגן בתזמורת (מנגן נפלא) ויש לחגבר מיד את הצוות כדי ליפות את הסביבה בה אנו חיים! מה לעשות והנוף שלנו הוא מישורי!

הרים סביב לה אין לו
אור צלול כיון אין לו
צלילי פעמונים אין לו.

אז מה נשאר? מסתכלים למטה ומה רואים? סופוגרפיה פוטוריסטית, דשאים חצויים המוקפים שטחי בור, גרוטאות הרבה וחומרי בנייה המפוזרים בכל פינה! בקיצור, לקראת החגים צריך לעשות מעשים ויפה שעה אחת קודם. (לידיעתכם יש לי עוד כמה שאלות ומשאלות איכפתיות מאד עד לפעם הבאה).

כל זכויות היוצרים הם שלי, בלעדיתם. ואם במישהו פגעתי - אתו הסליחה כי באם לפגוע דווקא בנו, ככולנו רצייתי על שלכך הגענו.

דורה

אנו מודים בזה לכל החברים שעזרו לנו בעריכת חתונתם של צבי וימזל שמש

משפחת שמש

משפחת שמש

מכת'נת'

תורנות שבת
או "תקשורת בין אדם לאדם"

היינו מתנהלים לפי שיגרה, החידוש האחרון העקרוני במערכת העבודה חל לפני כעשרים שנה, כשהונהגה תורנות שבת וזוה גמרנו במח' יד עם רוב רובן של "חופשי שבת" שהיו אז הסייט של סדרני עבודה. זאת היתה מהפכה רצינית, מה פתאם לעבוד בלי לקבל חופש? אז ישב חנן דניאל במשך שבועות כל ערב במזכירות, הזמין אליו כל חבר וחברה, ואמר להם לאן הם "משובצים" וקיבל את הסכמתם או בירר אה עירעורם. ונשאר בחיים.

אם יש היום 90 חברים המשותתפים מתורנות שבת, הרי ברור כיכמחציתם אינם יכולים לחזור ולתת אותה, כי אין בשבת עבודה המחאימה ליכולתם. ויודעים מי הם. עם שאר 40 החברים צריך לדבר, לדבר אישית ולברר איתם באיזה אופן הם יכולים לחזור ולהשתלב בעבודת השבתות. יש לא מעט חצאי ימים שהם למעשה לא יותר מרבעי ימים ואין ספק שאפשר פה ושם להחזיר חבר או חברה לשעתיים עבודת שבת, אבל כשיחה אישית שחתנהל ברוב טובה.

הציבור שלנו אינו כל כך גדול שכל דבר צריך להיעשות באופן שיגרתי וכוללני ובמח' קולמוס על ידי הפתק הכל יכול. עם קצת מחשבה, קצת הסתכלות, לפעמים קצת החיעצות, אפשר לדעת, פחות או יותר, את מצבו של כל חבר בכל עת. אצל רוב בעלי התפקידים של היום - רק דבר אחד הוא יותר יקר ממילה פשוטה מאדם לאדם והוא - משפט שלם מאדם לאדם. מאין קושי תקשורת אלה אצל אנשים שמשחר ילדותם חונכו בחברה? זמן? הרי ממילא הם עסוקים במילוי התפקיד 24 שעות ביממה ושיחה אישית מדי פעם רק תגלה לשני הצדדים כי - "ישד איננו נורא כל כך".

לילי ק.

תגובות

המטב

הצד השני של

א. תורנות שבת

"אדם צריך לשרת את עצמו" אמר החבר באוהה האסיפה, לפני כחצי שנה, כשהחל לדון על תקנון העבודה. "אפילו סכתי בן השמונים משרתת את עצמה" - הוסיף. האמנם? ואם נכדיה שירחה הסבתה? ואם ניניה היא משרתת?

אצלנו עובדים בשירות החברים בכל שבת או חג למעלה מ-30 איש, כל אחד חצי יום, סך-הכל כ-16 ימי עבודה. בשנה יש 60 ימי שבת וחג, ז.א. נותנים בחדר-האוכל, מטבח, רפת, בודיה וכו' כ-1000 ימי עבודה בשבתות. אם נחלק אותם ימים בין 500 חברים הרי שכל אחד היה צריך לתת 2 ימי עבודה שהם 4 פעמים תורנות שבת בשנה לכיסוי השירות המוגש לו (ואם רק 400 חברים משתתפים בתורנות יתן כל אחד 5 תורנויות שבת בשנה).

ואנו נותנים בשנה 15 פעם תורנות שהם שנעה וחצי ימי עבודה. וכל כך למה? כי הסיפור ל בילדים מצריך כפליים ימי עבודה בשבתות מכל יתר ענפי השירות.

הנה למשל: בפעוטון של 4 ילדים עובד איש אחד בשבת. בשנה - 60 ימי עבודה. על כל ילד, אם כן, 15 ימי עבודה בשבתות. לזוג הורים יש ביחד 15 ימי עבודה בתורנויות, חפזית מהם 4 ימי עבודה על חשבון שירות עצמם - גם הם אוכלים - הרי נשארים לכל היותר 11 ימי עבודה עבור טיפול בילדים, כלומר זה אפילו לא מספיק לילד אחד בפעוטון. ואם יש 2 ילדים או שלושה, או ארבעה, או חמישה? כן ירבו! ברור שילד בגן מצריך הרבה פחות ימי טיפול, בערך 7 בשנה. ילד בכיתה נמוכה עוד פחות והחל מכיתה ה' לא עובדים בשבת בכלל. ומאין באים ימי העבודה החסרים? משני הקצוות: מן הצעירים שטרם הולידו בנים ומן הקשישים שבני טיפוחם כבר גדלו.

תאמרו, לא יפה ולא נאה בקיבוץ לעשות חשבון כזה, אנו משפחה אחת יפה גם יפה. אף בריא לחיי החברה, לדעתה. מי שיש לו טענות ודרישות טוב שיעסוק בסטטיסטיקה וידע את הדברים על דיוקם.

לפי תחזית אוכלוסיית המשק שהכין חבר יש אצלנו 126 חברים בגיל 60 עד 75. מה פלא ש-90 חברים לא נותנים תורנות "מצב זה מקשה על סידור העבודה" - כחוב ביומן. אין לי ספק בכך, אבל אני מבטיחה לכם שהמצב ילך ויחמיר, כי כך דרכו של העולם.

בעלון אחד הקיבוצים השכנים שלנו כותבת חברה וותיקה על "גיל הפנסיה" שבו העבודה ולא כל שכן תורנות שבת צריכים להיות זכות ולא חובה, לדעתה. "חברה שהכריזה שהיא רוצה לחיות מעבודת כפיים ולפי יכולתה, היא צריכה לחיות רק לפי היכולת הצעירים שבה...". הרי יותר מ-40 חברים קשישים כן נותנים תורנות אצלנו ועל היש הזה צריך לברך.

ב6 שמירת לילה

החברה הנ"ל כוחכת בנידון: "זה לא לכבוד הצעירים שסכחוח בנות 60 חשמרונה על ילדיהם!" ומתי יבינו זאת אצלנו? מדי פעם שומעת אני שצריך לתת פעמיים או יותר פעמים תרונות שמירה. הנימוק: "כי הרבה חברות יצאו ממעגל השמירה". וזה נאמר בנימה בקורתית. אך זו ראייה הפוכה של הבעיה. חברה וותיקה שיצאה מן השמירה לא עזבה את המערכה, אלא זו שנשארה היא נותנת תוספת מחנה לסידור העבודה. כי חובת השמירה חלה לדור ההולדים קודם כל והתיכונן גם כאן צריך להיות "לפי יכולת הצעירים". חשוב היה לי להדגיש כאן, כמו בסעיף הקודם, לאור דווקא את הפגיעה בחברים קשישים וחוסר הסמכות שבהצעת המזכירות, על זה נאמר מספיק, כי אם את חוסר כל יסוד בחביעתה.

ובאן הערה צדדית: להיות-ער כל הלילה ולעשות ברגל קילומטרים, זה מאמץ. אבל שמרטיפות, זה דווקא מקובל להטיל על סבתות, ואני מצטערת שאנו זנחנו את הנוהג של "שמירה מוקדמת" בשעות - 9.30 - 10.00 בערב. השעות שבין ההשכבה בבתי הילדים לבין החילה שמירה הלילה הן זמן קריטי להרבה ילדים. ומי שלא אוסס אזניו בעוברו בערב במחנה יכול להרוכח בזאת. חברות מנוגרות, בין אם משחחפות עדיין בחורנות השמירה הסדירה ובין אם לאו, תוכלנה לקחת חלק בזה הלכל על הורים וילדים. הדבר היה מחבט בארבעה או חמישה ערבים בשנה, דבר לא קשה אבל מועיל, לדעתי.

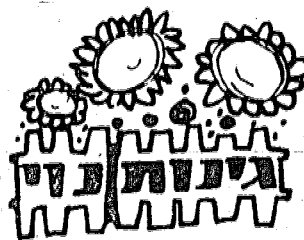
ולסיום: רוב החברים וגם המבוגרים שיוקחים חלק בחורנויות למיניהם, ונאחל לכולם שימשיכו בכך בבריאות טובה, ממלאים חובה זאת ברצון, בהרגשה טובה שהם חלק ממעשה המרכבה שנקרא סידור עבודה בשבת, כי אנחנו באמת משפחה אחת וכל אחד רוצה לעזור במיטב יכולתו. בנוסף לכך אתה נפגש עם חברים מחוץ למקום עבודה הקבוע, מציץ לנעשה במשק בפינה אחת ואם עוד תקבל שבת למחרת - הרי מצויין. כל זה כתנאי שטיב העבודה והטמפו לא מקשים עליך. ובבתי הילדים: במידה וחברות מנוגרות לוקחות חלק בחורנויות הרי הן עושות זאת באהבה, והאהבה מוחזרת וקורנת אליהן מן הילדים ואם יש נכד ביניהם לא כל שכן ומן האמהות והעובדות שהשכילו להשרות אורה כה נעימה בפעוטונים ואשר לא חוסכות דאגה ומאמץ כדי להקל על החברות המנוגרות אתן הן עובדות. ויוצאת מן העבודה רק מי שלא יכולה לעמוד במאמץ.

ולמה, אם כן, היה צריך לעכר את האוירה בביתנו? ולמה מזכירות הקיבוץ לא מפרסמת חקנון עבודה, כדי שלא כל משק יעשה שבת לעצמו?

ח ר צ ה

הפעם על עצי מחט ועצי פרי

ראשית האורניס. אנחנו רואים במחנה אורנים שונים. המשותף להם הוא היופי, שנירות הענפים ומחטים שנושרים לדשא מחתה לכותרת. יש למעט בהשקאתם כדי שהענפים לא יהיו עוד יותר שבי רים והעצה לא תירקב בפנים. אם לא רוצים שהעשב מחתה לעץ ימות צריך לעתים קרובות לגרף ולסלק את המחטים הנושרים. חוץ מזה צריך להבטיח לעץ מכסימום אור כי הוא דורש את זה מכל הצדדים. יש לנו במחנה אורנים ירושלמיים וגם אחרים. הם נותנים צל טוב גם בקיץ וגם בחורף. בחורף נמצאות מחתתם פטריות אורן הידועות, הטעימות.

מין אחר של עצי מחט הם הכרושים. הכרוש הצריפי מחאים רק לנו ולהגנת רוח. הוא, להבדיל מאורן, לא שבי, אבל גם הוא נוטה לרקנון כשיקבל יותר מדי השקאה. חשוב יותר לשימוש בגינותינו הוא הברוש הרוש כי הוא נותן צל טוב. הוא נוח לגיזום כך שאפשר ליצור תחתיו מקום צל יפה לצד אחד כשהצד השני יכול להגן נגד הרוח. הכנסנו גם את הכרוש גדול הפרי ת. בינתיים אין לו עדיין פירות. עבודתו הפירות אינם חשובים. יותר חשוב ריח הלימון הנעים שיש לעלים שלו. אולי היפה ביותר הוא הברוש הרוש - א פ ר. נוסף לזה קיים אצלנו הכרוש הארי-זוני שגדל מהר לעץ מפואר.

פעם אציפי הירו מאד בארפנה בתוך המחנה. עכשיו מספרם ירד וכבדק. אבל עדיין יש כמה מינים שאפשר להמליץ עליהם. מאז ומתמיד נטעו במחנה עצי פרי, כאשר אספקת הפירות לא היתה מובטחת לציבור. אבל לא התחשבו די במומנט אחר. עצים שטיפולם מסובך לא יכולים לצמוח בגינת החבר. לכן היינו צריכים להפרד מעצי התפוחים ומרוב האגסים. נשארו רק כמה שזיפים שגדלו במשך השנים ונעשו יפים מאד. לפי מצב האוויר במקומם הם נותנים גם פרי נקי מזבובים החיכוך. אותו הזבוב תוקף את המנוג. הוא יכול להיות עץ צל נהדר אבל במחיר של פרי רקוב. במקום שהוא כמעט לא מקבל מים הוא לא מפותח וכמעט לא נותן צל, אבל נותן פרי נקי, כי הרוח מגרשת את הזבוב. הרוש הרוש הוא טוב ונעים והעץ הוא מאד דקורטיבי. לפי צורתו הוא בעצם שיח. גם אצלו יש בעיות עם הפרי, אבל לפעמים מצליחים להוריד את הפרי נקי. הון הנפוץ אצלנו הוא טעים באופן מיוחד. עץ מחאים בהחלט לגינות הוא האבוב. רצויים זנים שמניבים פרי כאשר אין בחדר האוכל. הם רגישים למכת השמש. לכן צריך לסייד אותם. גם תאנים יש לנו. מענין הוא שבזמן שמוזק ידוע גמר אתם בכל הארץ, היה נראה שגמר אתם גם אצלנו. אבל אחר כך מת המזיק מחוסר מזון - הרי העצים הושמדו - ומהאדמה צמחו עצים מחודשים והפעם בלי מזיק. מינים לא נפוצים של מנדרינות גדלות טוב באדמת המחנה. העצים בעלי הפרי האדום יפים והפרי מנוקש מאד - ביחוד על ידי הילדים. קשה, אבל כנראה כדאי, הטיפול באפריס. יש כמה עצים שמניבים שנה שנה פרי יפה וטעים, לבסוף כמה מילים על הפייטנוג. עץ זה צריך באופן מיוחד הרבה מים ואז הוא נותן שני יכולים הגונים בשנה. אם קוטפים את הפרי בשל, ז.א. כמעט שחור הוא טעים מאד. כשהעצים מתבגרים היכול עולה. העץ יכול להיות בהחלט תחליף לרובדבן החמוץ. כמעט ששכחתי את הגוריוה. פעם, כידוע היו לנו הרבה

כי במשך הזמן החבר שרוב העצים לא היו ראויים לחיים ארוכים. לכן הצטמצם מספרם בצדק. גויארה ראוייה לעמוד ליד הדירה של חבר רק במקרה שיש לה פירות מיוחדים בגודלם ובטעמם. אבל כל זמן שהחבר מחזיק בעץ לא נאה לבזבז את הפרי. המטבח בדרך כלל מוכן לקלוט את העודף וממילא צריך לאסוף ולסלק אותו.

(המשך יבוא)

דארבן קליש

קטנה התרבות

אולם בית שדה רק לסרטים?

לפני שלושה חודשים סוכמה על דפי העלוך עונת המופעים באולם בית שדה. היחה זאת העונה השניה של הופעות איזוריות. בגלל חום הקיץ וחוסר מיזוג אויר עדיין לא ניתן לנצל את האולם לאירועים איזוריים ממחצית יוני ועד למחצית אוקטובר. כעת כבר ברור שלא באוקטובר וגם לא בנובמבר ייפתח האולם וישנה סכנה שבמשך כל השנה הקרובה לא יתקיימו בו מופעים איזוריים, כי לא נמצא חבר שמוכן לקבל על עצמו את האירגון של המופעים. כותב שורות אלה, אשר ריכז את האולם בשנתיים האחרונות, הן שנתיים ראשונות של האולם בכלל, היה נאלץ להפסיק את פעילותו זו מטעמי בריאות ומצב זה היה ידוע למזכירות המשק עוד לפני חצי שנה.

כיצד קרה הדבר שבמשך חצי שנה לא נמצא מחליף? בעלי תפקידים רבים התחלפו בתקופה הזאת ומזכיר המשק בחובם רק לריכוז אולם בית שדה אין מועמד? האמת היא שבשטח הפעילות התרבותית חסר לנו עוד בעל תפקיד: רכז תרבות, כי הקודם גם הוא סיים את תפקידו לפני שלושה חודשים ומחליף טרם נבחר. אין זאת אלא אופייני לחוסר החשבה של תפקידי תרבות בחברתנו, אשר בסולם העדיפויות חופסים כנראה את השלבים הנמוכים ביותר. כמובן, שהתוצאה לא מאחרות לבוא! מצב חברתי ותרבותי ירוד ביותר. אינני טוען שלא חיפשו מועמד לריכוז האולם. העלו הצעה אחת או שתיים, אבל כאשר זה לא "הסתדר" עזבו את הבעיה ועסקו בעניינים חשובים יותר. ולמרות פניות חוזרות לא מצאה המזכירות עד היום פנאי לדון בנושא (!).

על הציבור לדעת שיש צורך כחקופה של שלושה חודשים לפחות מהיום בו יכנס רכז חדש לתפקידו ועד להופעה איזורית ראשונה. בחקופה זו יש להספיק לחפש ולמצוא הופעות מתאימות, להתייעץ עם רכזי תרבות של ישובי הסביבה, לחתום על חוזים ולהוציא חוזרים, להפיץ כרטיסים כדי להבטיח קהל ועוד ועוד. פירוש הדבר שבמקרה ובחודש אוקטובר יימצא ככל זאת רכז חדש לאולם יתן הדבר את התוצאות רק בינואר ובזה לא ניצלנו חצי מחקופה החורף שהיא היא החקופה העיקרית למופעים איזוריים. וזהו במקרה הטוב. ומה במקרה הרע? ללא רכז לא יהיו מופעים בכלל ואולם בית שדה יבזבז לריק וישאר לנו לסרטים בלבד. קשה לחאר כשלון גדול יותר בשטח התרבות. אולם גדול ויפה כזה - ולא מנוצל ומי אחראי לכשלון הזה?

אוריאל נהרי

רשימת השאלות

עם הנס המחדב

(אחרי כמה שבועות בהם הנס התארח בחדרנו לארוחת ארבע ושאל אותנו שאלות רבות על הקיבוץ ועל ישראל, הגיע תורנו לשאול אותו).

ש. הנס, אנחנו כבר יודעים שאתה בן איכר מאוסטריה, איפה גדלת שם, באיזה כפר אתה חי שם ומי המשפחה שלך?

ח. אני מסיבינג, כפר קטן בארץ שטייריה השייכת לאוסטריה. הכפר שלנו קרוב מאד לגבול ה'ונגו-סלבי, מרחק כמה קילומטרים. בסיבינג יש בערך 300 נפש שמחלקות על בערך 30 משקים. גדול כל משק שונה: לקטנים ביותר 3 הקטר אדמה (הקטר 10 ד') ומשק הגדול ביותר - 30 הקטר.

ש. מה אתם מגדלים בסיבינג?

ח. עיקר הכנסתנו באה ממשק חלב ומגידול חזירים. רוב המטעים שלנו הם תפוחי עץ. אגבי; למשק שלי שייכים גם כרמים שהם נמצאים מעבר לגבול בחוף יוגוסלביה. יש לנו רשיון קבע לעבור את הגבול ואין קושי בשבילנו לעבד שם כרמים. במשק שלנו גם שדות תבואה וגם ירקות, בעיקר פלפל ומלפפון. מלבד כל אלה אנו מגדלים כל מיני ירקות ופירות רק לצרכים שלנו. וכמובן גם קצת תרנגולות וברווזים וגם זה רק לעצמנו. - במשפחה שלי - אבא ואמא ואח צעיר שגם הוא עוד לא נשוי.

ש: איך ההכנסות מן המשק?

ח: ההכנסות אינן טובות ובגלל זה הרבה צעירים עוזבים את הכפר ומחפשים עבודה בעיר, בחעשייה או במשרדים. המתורכים והמטורקים גוזלים מן האיכרים את רוב הרווחים. בעד פירות למשל אנו מקבלים פחות מחצי ממחירם בשוק בעיר. בעד ליטר חלב מקבלים אנו שני שילינג ו-30 גרושים אבל המחיר לקונה הוא - 4 שילינג ו-50 גרושים. הם מחעשרים על חבורנו.

ש: מה הם חנאי העבודה במשק החקלאי?

ח: עובדים הרבה שעות, ביחוד בעונה. עם זאת השתפרו החנאים. לכל משק לפחות טרקטור אחד ומכונות לזריעה, לקציר ועוד. התארגנו כל 6 עד 10 משקים ביחד לקנייה משותפת של מכונה גדולה ומשוכללת. כדוגמה: מכונה לפידור זבל - אחד מהאיכרים הצעירים עובד בה בכל 10 משקים וכמובן מתחשבים על כך.

ש: כמה פועלים ופועלות שכירים עובדים אצלך במשק?

ח: אין אף פועל שכיר, לא במשק שלי ולא באף משק אחר בכפר. כל המושג של החצרן ובנות לחליבה ולעבודות בית אינו קיים כיום. כל איכר מעבד אדמה רק במידה שהוא מספיק לעבוד בה, הוא ובני משפחתו. בכפר יש מפעל - מנסרה כי בסביבה הרבה יעדות ובמפעל זה יש גם פועלים שכירים. כעת בונים בכפר שלנו עבור משפחות צעירות ובכנייה גם כן עובדים שכירים, אבל בחקלאות אין אצלנו פועלים שכירים. ואיך זה יכול להיות אחרת, הרי איכר מתחיל לעבוד בחמש בבוקר ומסיים את יום עבודתו בערב בחושך ואצלנו הפועלים השכירים שומרים על יום עבודה של 8 שעות ועוד מגיע להם שכר גבוה וחנאים סוציאליים - הרי זה בכלל לא משתלם! אמי עובדת עוד יותר וכך גם יתר הנשים כי היא גם עוזרת בשדה וברפת ועליה גם כל משק הבית. הכנות של היום כלל לא מוכנות לעבוד אצל איכר בכל העבודות הקשות וגם לשרת אותו כפי שזה פעם היה.

ש: מי מנהל את העניינים של הכפר?

ח: יש ראש הכפר שנבחר על ידי חברי מועצת הכפר. אבל כעת יש בזה שינויים קיצוניים: ארבעה כפרים קטנים ובחוכם סיבינג שלנו התאחדו לקהילה אחת וכעת בוחרים 15 צעירים מארבעת הכפרים ואלה בוחרים את ראש הקהילה הזאת שבסמכותה האוטונומית שטחים רבים: מיסים מקומיים, עזרה סוציאלית, חינוך, כבישי גישה ודרכים, שמירה על היערות, ביוב, פעילות תרבותית וספורט ועוד. ההכנסות הן ממיסים מקומיים ומהקצבות הממשלה אשר בווינה. שטח השיפוט של הקהילה גדול וכיחד אפשר לעשות הרבה יותר מאשר בכל כפר קטן לחוד.

ש: הגבול עם יוגוסלביה הוא עם מדינה בעלת משטר קומוניסטי, אין בזה בעיות?

ח: הגבול למעשה פתוח לחושבי הכפרים שבקרבתו וחושבי איזור הגבול משני הצדדים רשאים לעבור בכל עת. אין בריחה ואין הסגת גבול וגם אין כל הברחות. מצד יוגוסלביה יש פיקוח על האנשים שעוברים לאוסטריה. המוני פועלים מיוגוסלביה עובדים ומתפרנסים באוסטריה ובעיקר בווינה. משפחותיהם ביוגוסלביה מחקיימים על הכסף שהם שולחים הביתה. אבל אין תנועה בגבול בכיוון הפוך. אזרחי אוסטריה לא עוברים דרומה, מלבד חיירים.

ש: מה ההרכב הפוליטי של המועצה החדשה של קהילת ארבעת הכפרים?

ח: שני סוציאליסטים ו-13 ממפלגת העם, היא המפלגה הנוצרית סוציאלית לשעבר. לכן ראש המועצה מאותה המפלגה שהיא למעשה מייצגת את האינטרסים של האיכרים גם בממשלה בווינה.

ש: סיפרת שהצעירים נמשכים לעיר, שם ההכנסות גבוהות יותר. מה יהיה על הכפר בעתיד?

ח: ישנן מגמות מנוגדות בין הצעירים. נכון שרבים עוזבים ומקבלים כל מיני עבודות בגרץ, בירת שטיירמרק, מרחק 50 קילומטר מסיבינג. אבל בזמן האחרון ישנה גם תנועה של צעירים להחיות את הכפר ותנועה זו הולכת ומתחזקת. בסיבינג, למשל, לא בנו במשך 15 שנה וכעת בונים שם בתים יפים מאד לזוגות צעירים. זאת היא תנועה לחידוש חיי הכפר. יש בה מגמות כמו "חזרה לטבע" וגם "החיים הבריאים הם בכפר ובחקלאות". העיר כיום היא כל כך המונית שהאיש הבודד הולך שם לאיבוד. רק בכפר מכירים כל אחד אישית ומעריכים אותו. היסלנו את הניגוד שהיה קיים בין האיכר הגדול והעשיר לבין האיכר הקטן. היום המעמד החברתי של כל איכר שווה.

ש: מה הם חיי החברה בכפר. מה עושים הצעירים בערבים?

ח: בסיבינג קיימת תזמורת קטנה, מקהלה, להקה דרמטית וכל אלה במסגרת האירגון "לנדיורגנד" (נוער הכפר) לו משתייכים רוב הצעירים בני 17 ועד 25 ועד לחתונה. סרט ודיסקוטק קיים בכפר השכני הקרוב. בהתחרות עם הדיסקוטק קיימת מגמה להתחדשות של דיקודי עם. אירגון הנוער הזה מקיים מסיבות ובימי חופש וחג טיולים - בין היתר גם ליוגוסלביה. הידם לא חסרה פעילות תרבותית בכפר. אני אוהב מאד את הכפר שלי ולא רוצה לחיות בשום מקום אחר. כולם מכירים אותי שם וכאשר אני כותב מישראל ועל הקיבוץ קורא את המכתב כל אחד בכפר. והם משנים את כל המושגים שהיו להם על מדינת ישראל.

ל צ ב י ו מ ז ל ש מ ש

לנשואיהם

ברכות חמות לשרה ולקלמן ולמשפחת מזל

